

Poštnine prosto.

Po § 97 zakona o organizaciji gasilstva

GASILEC

Glasilo Gasilske zajednice Dravske banovine

Letnik
XXXIX

V Ljubljani, dne 20. septembra 1935

Štev.
9

Izhaja vsak mesec. Posamezna številka 2.50 Din, za inozemstvo 3 Din
V »Zajednici« zružene gasilske čete dobijo po en izvod »Gasilca« brezplačno

Vsebina:

	Stran
Ob rojstnem dnevu Nj. Vel. kralja Petra II.	105
Vesti gasilskega saveza kraljevine Jugoslavije	106
Vesti gasilske zajednice za Dravsko banovino	106
Splošna navodila pri požaru	107
Nekaj o nevarnostih, ki prete gasilcem pri požarih	109
Gasilstvo v novem veku	110
Zlet gasilske župe ptujskega sreza v Ptujju	113
Dopisi	115

Umobolnica v Ljubljani
kupi dobro ohranjeno
ročno brizgalno

kakor tudi **obrabljene
konopne cevi**. Ponudbe
je nasloviti na upravo
umobolnice, Ljubljana,
Poljanski nasip šte. 52.

Gasilci!

Naša Sloga, Ljubljana,
Tyrševa cesta 17, izdeluje
gasilske zastave, trakove
in znake po ugodni ceni.
— Izvršuje tudi popravila
zastav in trakov.

Prepričajte se!

Gasilske čete, pozor!

*Nabavite si najcenejše opasače za moštvo in starešine pri
direktnem producentu. Vzorec ustreza vsem predpisom in
je odobren od Vatrogasnega saveza Kraljevine Jugoslavije
v Beogradu pod br. 1114 s dne 7. maja 1935 ter registriran
pod br. 29 v Savezni pisarni. — Ob večjem odjemu popust!*

»Indus« TOVARNA USNJA IN USNJENIH IZDELKOV
družba z o. z. **Ljubljana, Sv. Petra c. 72**

„SODOBNA GASILSKA SLUŽBA“

Je naslov prvi slovenski strokovni knjigi o gasilstvu. Spisal jo je
JANEZ FURLAN, bivši poveljnik ljubljanskih poklicnih gasilcev.
Ministrstvo za telesno vzgojo naroda in „Vatrogasni Savez
kraljevine Jugoslavije“ sta knjigo odobrila in jo priporočata vsem
gasilskim organizacijam kot strokovno, zelo poučno in koristno
knjigo. Že to je zadosten dokaz, da je knjiga dobra in vsem
gasilskim četam, poveljnikom in tudi gasilcem nujno potrebna.

**Knjiga, ki bo bogato ilustrirana in vezana v platno,
izide še ta mesec v samozaložbi pisca in stane Din 60.—.**

Naroča se na naslov:

JANEZ FURLAN, LJUBLJANA, Poljanski nasip šte. 16

Gasilske čete, pozor!

Preden si nabavite potrebne cevi, Vas vljudno vabim, da si ogledate mojo
zalogo **normalnih gasilskih cevi** najfinejše kakovosti, izdelke slovite
češke tovarne H. Klinger, za katero imam samoprodajo za vso Slovenijo

Ivan N. Adamič

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 31

MARIBOR, Vetrinjska 20 CELJE, Kralja Petra 33

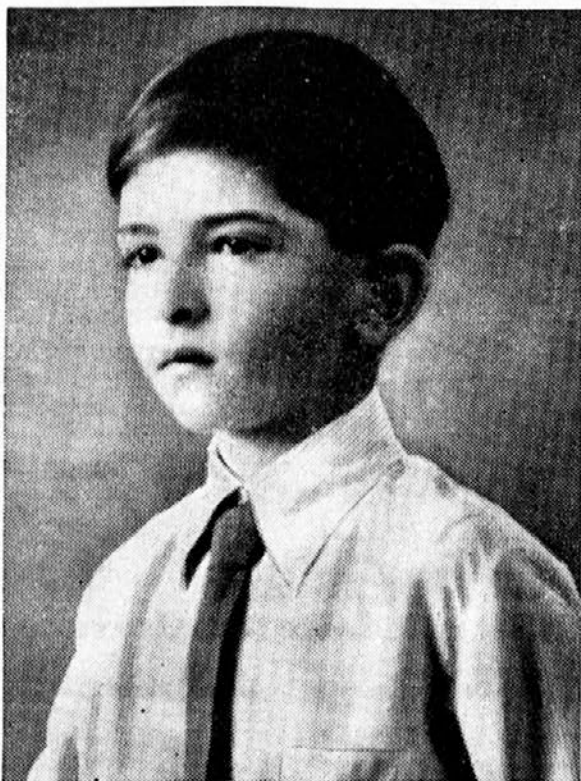
Velika zaloga: Gumiranih cevi vseh vrst, gum. spiralnih sesalnih cevi,
Normalne spojke iz la. medenine itd. Najnižje cene! Zahtevajte cenik!

Samoprodaja gasilskih cevi!

Ob rojstnem dnevu Nj. Vel. kralja Petra II.

6. september — praznik vse Jugoslavije! Praznik mlade države in vseh njenih državljanov! Praznik vseh gasilcev!

Prvič obhaja naš mladi kralj letos svoj rojstni dan kot kralj in vladar lepe Jugoslavije. Še mlad, komaj se je ogledal v svet, je že moral zasesti prestol po svojem velikem očetu, ki ga je umorila zločinska roka. Ko so srca vseh nas v Jugoslaviji trepetala, se trgala in drhtela od boli, je stopal na prestol mladi prestolonaslednik Peter II. V črnino je bil zavit prestol, ko ga je zasedal, ob-jokane oči so se po grozni bolesti, ki se je zarezala v naša srca, obrnile proti

prestolu, ki ga je zasedel naš mladi kralj, kralj, ki smo ga takoj vsi vzljubili, ki je zavladal v tistem hipu, ko je stopil kot kralj na mesto svojega blagopokojnega očeta, vsem našim srcem.

Zato je bil 6. september 1935 poseben praznik! Prvič smo ga praznovali s takšno iskrenostjo in presrčnostjo; hočemo ga praznovati še neštetokrat.

Mi gasilci smo ponosno dvignili ta dan naše prapore in krenili proti cerkvi, kjer smo prosili Vsemogočnega, naj našega mladega kralja čuva, vodi in varuje vedno in povsod. Posvetili smo ta dan samo svojemu vladarju, samo on je bil ta dan v središču naših misli in le ena sama želja je spremljala ta dan vse naše prošnje in misli: Naj Bog čuva in ohrani naši mladi državi in posebno nam gasilcem našega mladega vladarja — kralja Petra II.

Naj živi naš mladi kralj Peter II.!

Živel ves visoki kraljevski dom!

Vesti gasilskega saveza kraljevine Jugoslavije

Vsem gasilskim zajednicam.

1. Tvrdka »Jugoslovensko industrijsko in trgovsko dd.« iz Zagreba (Savska cesta 160) se je obrnila na nas s prošnjo, da ji izdamo dovoljenje za izdelovanje in razpečavanje gasilskih pasov z novim gasilskim znakom.

Savezno starešinstvo je na svoji seji, ki je bila 26. junija t. l., ugotovilo, da ti pasovi odgovarjajo predpisom in je odobrilo gasilskim ustanovam njih izdelovanje in razpečavanje.

Ko Vas obveščamo o zgornjem, Vam pošiljamo v prilogi zbirko teh pasov, ki so registrirani pri nas pod številko 31.

Izvolite o tem obvestiti svoje podrejene edinice, ki se jim lahko priporoči nabava teh pasov.

2. Že precej časa se Savez bavi s preizkušanjem plinskih mask, ki bi najbolj služile v gasilske svrhe, t. j. pri gašenju požara. V tem pogledu je savez zainteresiral tudi Vojno-tehnični zavod v Čačku, ki ni povoljno rešil vprašanja izdelave specialne maske za gasilske potrebe, čeprav je pripravljen in tudi že izdeluje razne tipe mask.

Rešujoč ta problem je Inspekcija zemeljske obrambe Ministrstva vojske in mornarice s svojim aktom K. Br. 2566 od 10. t. m. obvestila Savez, da je vprašanje izbire plinske maske za gasilce izročeno neki posebni strokovni komisiji v proučavanje.

Iz zgornjega sledi, da so vse vojne oblasti temu vprašanju posvetile največjo pažnjo in nadejati se je, da bo gasilstvo v teku najkrajšega časa prišlo do neke odgovarjajoče specialne gasilske maske po najpovoljniji ceni.

Prosimo bratske zajednice, da obveste podrejene edinice, da ne hite z nabavo mask, temveč da iz razloga, da so precej drage, pa vseeno ne odgovarjajo gasilskim svrham, nekoliko počakajo.

Pomoz Bog!

Vesti gasilske zajednice za Dravsko banovino

Poklonitveni pohod na Oplenac.

Za potovanje gasilstva Dravske banovine na grob blagopokojnega Vi-teškega kralja Aleksandra I. Uedinitelja je določil osrednji odbor letošnji mesec oktober v okvirju zajednice, ako se javi zadostno število udeležencev. Gasilstvo naj se čimprej javi za to potovanje po pristojnih župah. Nadaljnja navodila in podrobni napotki se bodo sporočili udeležencem pismeno, odnosno potom dnevnega časopisja.

Vaditeljski tečaj za župne poslovalce.

V prvi polovici meseca novembra t. l. priredi gas. zajednica za župne poslovalce v Ljubljani vaditeljski tečaj tehničnega in upravnega značaja. Spored bo dostavljen župnim upravam pravočasno.

Poslovne knjige četam.

Po nadrejenih župah prejmejo v najkrajšem času čete vse v pravilniku za pisarniško službo označene poslovne knjige in tiskovine, v katere se bo pričelo vpisovanje šele z novim letom 1936 po župnih navodilih.

Poročevalska služba o požarih.

Po določilih gasilske službe so četne uprave obvezno dolžne dostavljati župam točna poročila v določenem roku o vsakem požaru; zato se ponovno opozarjajo in vabijo k vestnemu in natančnemu poročanju.

Priznanje in zahvala razstavnemu odseku.

Za velik trud in požrtvovalnost pri nad vse skrbno pripravljeni in okusno aranžirani gasilski razstavi na letošnjem spomladanskem velesejmu, ki je dosegla priznano lepe in trajne uspehe, izreka osrednji odbor razstavnemu odseku svoje priznanje in zahvalo. Iz poročila je razvidno, da je imel odsek Din 15.555-50 dohodkov, Din 11.766-75 izdatkov, torej preostanka Din 3788-75.

Po »Dr. Redemanu« Lj. M.:

Splošna navodila pri požaru

(Nadaljevanje.)

Način obrambe.

Tu bomo govorili predvsem o obrambi, to je, o boju pri neposrednem razširjenju ognja in obrambi proti letočemu ognju.

Pri večjih požarih na deželi in v majhnih mestih gasilske čete pogosto ne bodo od vsega začetka dorasle moči požara. Množina lahko vnetljivih predmetov omogoča hitro razširjanje ognja. In temu vedno naraščajočemu požaru kljubuje v začetku le ena brizgalna, dostikrat le z enim curkom. Gasilci bodo radi tega branili to, kar še ni v plamenih.

Da, čestokrat ne zadostuje moč gasilcev in morajo pomagati prebivalci! Ogenj se hoče razširiti, včasih po neposrednem skoku na sosednja poslopja, čestokrat se pa vžgo po letelih iskrah oddaljena poslopja.

Naše delo bo predvsem osredotočeno na neposrednje razširjenje ognja. Tu bomo nastavili svoje delo. Predvsem bomo branili, kar še niso zajeli plameni in šele potem začnemo z gašenjem ognja. Kje je največja nevarnost za razširjenje požara, to pač določi vsak razumen človek takoj. Tam pričnemo z našim delom! Običajno je ta točka v smeri vetra. Pazite ob priliki na požarišču, če se ravna vedno po tem pravilu. Ta prostor je čestokrat zelo neprijeten radi dima in vročine. Mnogo bolj udobno je gasiti v smeri vetra, kakor pa proti. Ali to je večinoma napačno. Prav tam, kjer je neudobno, kamor veje močna vročina, tam je običajno največja nevarnost za razširjenje ognja; tja spada brizgač s svojo cevjo. Zmočil bo od ognja ogrožene lesene dele sosednjih poslopij ali sploh najbolj ogrožene lahko vnetljive dele poslopij, odnosno predmete. Pri tem delu naj štedi z vodo, posebno če je ni v obilici. Zmočijo se le deli, ki se ponovno posušijo.

Delo brizgača lahko podpro v notranjosti ogroženega poslopja se nahajajoči gasilci, odnosno prebivalci hiše. V vsako nadstropje, posebno podstrešje, postavimo nekaj ljudi s polnimi škafi vode, z mokrimi cunjami in metlami, ki lahko kak predor ognja ali priletele iskre pogasijo. Ako so sosednje hiše pokrite s slamo ali škodljivo, bomo postavili na streho nekaj gasilcev, ki jih branijo. Take strehe branimo tudi na ta način, da jih pokrijemo z velikimi rjuhami in jih stalno polivamo. Če gasilce na strehah nadleguje izžarevajoča vročina goreče hiše, se zavarujejo proti njej s kakimi vratmi. Dostikrat je dobro služil odprti dežnik, preko katerega smo vrgli moko odejo.

Vse pomožno moštvo, razporejeno po sosednjih poslopijih, je podvrženo nadzorstvu in naročilom gasilskega poveljnika. On skrbi, da se ne varujejo samo sosednja poslopja, temveč v slučaju nevarnosti odredi povratek tega moštva, odnosno pazi, da je vedno odprta pot za povratek. Poveljnik ima pri tem veliko odgovornost!

Včasih nastane potreba, da poveljnik prepreči razširjenje ognja s tem, da v bližini ležeče lahko vnetljive predmete, n. pr. slamo, seno, drva itd., pusti hitro odstraniti. Čestokrat bo dal majhne lesene stavbe podreti, slamnate in škodljaste strehe odkriti. Pri tem pa ne smemo iti predaleč, če jih še lahko brani brizgač.

Nič manj ni važna borba proti letočemu ognju. Od ognja letéče iskre, ogorki, goreča slama, so predvsem pri močnem vetru velika nevarnost za slamnate strehe in lesene stavbne dele. Ob močnem deževnem nalivu in če leži na strehah sneg, je nevarnost manjša. A tudi v tem primeru je treba opreznosti.

Predvsem je treba stavbe in lahko vnetljive predmete v smeri vetra zavarovati pred letočim ognjem. V ta namen naj uporabi poveljnik poseben oddelek gasilcev. Nikakor pa ne prepustimo obrambe proti letočemu ognju prebivalcem ogroženih hiš. V svojem strahu in zbežanosti kaj radi začnejo z reševanjem pohištva in pustijo obrambo proti letočemu ognju. Razumne starejše može, po možnosti gasilce, razporedimo med nje v svrhu pomirjevanja in navajanja. K vsaki ogroženi hiši pošljemo po enega.

Predvsem skrbimo za to, da zapremo vsa vrata in okna. Druge odprtine in razpoke zamašimo z negorljivimi predmeti. Škafé, napolnjene z vodo, imejmo na vseh ogroženih mestih pripravljene. Moke oedeje, vreče in metle imejmo pripravljene. Brezove metle, omotane z vrečami in pritrjene na dolge palice, so pripravni pripomočki za pogašenje isker. V prostorih, obrnjenih proti ognju, mora ostati odrasel človek, ki lahko takoj potrebne ukrene. Na podstrešjih naj bi bilo vedno več ljudi. Če je poslopje pokrito z mehko streho, torej s slamo, škodljivo ali s podobnim, naj se porazdeli po strehi nekaj ljudi z vodo, mehкими odevami, ki so ovite okrog metel, da vsak na streho prileteli ogorek takoj pogase. Nekateré ljudi, otroke in starejše osebe določimo, da stalno prinašajo vodo na posamezna mesta. Pri gašenju bodimo z vodo varčni. Ako polijemo vsako letéčo iskro s polnim vedrom vode, je prav tako, kakor da bi šli na bolho z revolverjem. Najbolje je, ako imamo kako manjšo posodo, kakor lonec ali vrček, s katero polivamo iskre ali manjši ogenj. Na enak način zavarujemo tudi druge manjše predmete, kakor: kopico slame ali krme. Hišna slemena je najbolje od zunaj pobrizgati.

Največjega pomena je nadzorstvo boja proti letočim iskram. Posameznim poslopijem dodeljeni gasilci naj stalno pazijo na to, da ostanejo prebivalci na določenih mestih, da iz radovednosti ne letajo na cesto ali pa gledajo za svojim hrbtom nastali požar, povzročen po letočih iskrah. Vsak naj neprestano opazuje njemu določen okoliš. Čeravno so najbolj ogroženi deli obrnjeni proti požaru, vendar so tudi v nevarnosti nasprotno ležeči deli, kajti letéče iskre ali goreči predmeti lahko povzročijo tudi na teh straneh požar. Iskre nese veter po več sto metrov daleč s seboj. Tudi pri ognju se razvijajoči plini nesejo iskre na vse strani.

Ako pa kljub vsem varnostnim ukrepom letéče iskre zažgo, potem je treba udušiti nastali nov požar takoj v njegovem začetku. V notranjosti goreče kopice raztrgamo do gorečega mesta, a gorečo slamo pogasimo z vodo ali z udarjanjem.

Posebna poslopja, pri katerih je nevarnost večja, kakor cerkve, mlini itd., zahtevajo posebne varnostne ukrepe.

(Dalje prih.)

Nekaj o nevarnostih, ki prete gasilcem pri požarih

To vprašanje je važno posebno pri majhnih gasilskih četah, ker je dana možnost, da ob začetku našega dela manjka mnogokrat izkušen poveljnik ali pa njegovi namestniki ter mora mladi tovariš pričeti s prvim gašenjem.

Gasilska služba nam prinaša celo vrsto nevarnosti. Statistika pa nas uči, da se nesreče pripetijo pogosto tam, kjer jih ne pričakujemo, dočim se redkokdaj pripetijo tam, kjer bi jih najbolj pričakovali. Da se smrtno ponesrečijo gasilci v neposredni zvezi s požarom, da zgorijo, da se ubijejo ali jih zasuje, se pač hvala Bogu redkokdaj pripeti. Pogosto se ponesrečijo gasilci posredno, bolje rečeno v zvezi z njih nastopom, odnosno z odhodom. Starejši tovariši, katerih srce ni več v popolnem redu ter ponoči ob nepričakovanem alarmu skočijo iz postelje in napravijo v diru daljšo pot do spravišča, lahko umrejo za srčno kapjo ali si vsled prehlajenja, posebno v zimskem času, nakopljejo pljučnico.

Mnogo nesreč povzročijo nepazljivi vozniki z vihravim, hitrim vpreganjem konj, ali gasilski šoferji, če se jim redkokdaj nudi prilika voziti gasilske avtomobile. Avtomobilna gasilska vozila, posebno če jim priklopimo težke motorke, se pač drugače krmarijo, kakor lahki osebni voz. Naj bo potem slabo vreme, blatne ceste, dozdevna sila za hitro vožnjo, nočni čas z žarečim nebom, k temu še množica ljudi, ki se nočejo izogniti, so predpogoji za nesrečo. Križajoče ceste, nepregledni prometni prostori, prehodi preko železnice, indolencja nasproti se vozečih in križajočih motornih vozil, so trenutki, na katere mora misliti vsak vozač gasilskih prevoznih sredstev. S posrednjim trčenjem, z oplazom, s padcem raz vozilo se je ponesrečil že marsikateri tovariš. Naloga vozačev gasilskih avtomobilov je predvsem ta, da orodje spravijo varno na požarišče (brez podiranja telegrafskih drogov!). Čeprav počasi vozi, je hitrost za avtomobilno gasilsko orodje večinoma dovoljna.

Požari kot taki so le v redkih slučajih nevarni. V začetku požara, torej tedaj, ko dospe prva četa, so večinoma še manj nevarni. Pozneje, ko podiramo lesene dele strešnega ogrodja in zagorijo še drugi deli ter vsled razširjajočega ognja izgubljajo podporo in se vderejo, so pa že nevarni. V tem času postanejo nevarni tudi dimniki. Tudi liti telefonski ali telegrafski drogi, ki jih pogosto montirajo na strešno slame, so nevarni, če njihovi nosilci ali podpore zgore. Te nevarnosti zapazimo, če imamo kolikor toliko odprte oči in zdrav razum, ali jih vsaj slutimo. So pa še druge nevarnosti, na katere se težko domislamo. Vsebina skednjeve, kolarnic, gorečih kmetških in stanovanjskih hiš je tozadevno brez pomena. Drug je položaj, če gori skladišče trgovine, lekarne, drogerije, tovarno skladišče železniške postaje, vagoni tovornega vlaka (bencinski tanki), nadalje laboratorij kemične tovarne, avtomobilska garaža, trgovina z barvami in laki, kinogledališče, skladišče celuloidnega blaga, filmi, razstrelivo itd. Tak požar je lahko od vsega začetka malenkosten, v naslednjem trenutku pa eksploziven in razširjajoč se v obsegu, uničujoč vse živeče v svoji okolici. Poveljnik čete, ki je prva prišla, naj tu najprej vpraša: »Kaj gori?« Možno je, da dobi takoj pravo pojasnilo. Posebno nevarne so pare etra, bencina, kafe, goreči filmi, ker se v zvezi z zrakom spajajo v izredno hitro eksplozivno mešanico, ki se ob plamenih takoj vžge.

Nadaljnjo nevarnost tvorijo električne napeljave in to predvsem one z visoko napetostjo. Seveda velja to tudi pri vajah, če se napeljav dotaknemo z vodnim curkom. Pred leti se je smrtno ponesrečilo pri neki vaji več gasilcev vsled tega, ker so se z raztezalno lestvijo dotaknili električnega voda z visoko napetostjo. Vodja vaje je prišel pred sodišče.

Pri požarih olja ne rabimo nikdar za gašenje vode, temveč tetraklorogljikove gasilnike ali pa pesek. Najbolje je, da pustimo olje zgoreti, odnosno ga napeljemo po jarkih na manj nevarna mesta.

Primeroma mnogo nesreč nastane z nepravilnim ali pomanjkljivim opravljanjem orodja (lestve), z uporabo slabega orodja (preperele vrvi), torej s padcem. Obžalovanja vredne so nezgode po curku motornih brizgaln (oči). Vihravo in nepremišljeno prehajanje preko streh povzroči marsikatero nesrečo, ki jo še pospešita noč ali pa dim.

Podeželske gasilske čete v bližini železnic lahko pridejo pri trčenju tovarnih vlakov, ki vozijo vagona z jedkimi tekočinami, v območje nastalih strupenih plinov. Nastanejo plini, ki povzročajo smrt, če vdihavamo te le prav kratek čas. Tu je na mestu, da zapremo vso okolico, posebno v smeri vetra, z orožništvom.

Podeželskim gasilcem so kaj neprijetni požari v kleti. Vrsta teh požarov sama na sebi ni nevarna, jedro požara je težko dostopno in delo brizgača v zadimljeni kleti je težko in mučno. Znani so slučajji, da se je tak požar zadušil z zazidanjem vseh vhodov in odprtih. Napolnitev kleti z vodo je malokdaj mogoča, povzroči pa tudi lahko škodo na stavbi sami. Pravilno je le to, da poiščemo z ročnikom v roki jedro požara. To je možno s primernimi obrambnimi sredstvi, da zasiguramo gasilce na ta način, da jih privežemo na vrh. Preden vderemo v klet, se orijentiramo o smeri kletnih hodnikov, globočini stopnic itd.

Mokra goba pred ustmi (ali mokra cunj) nas obvaruje v najboljšem slučaju pred plavajočim dimom (najfinejši pepel) itd. Človek pa rabi za življenje na vsak način kisik. Če tega manjka, ker ga gorenje porabi, ne pomaga torej goba nič in v takem prostoru se nahajajoči gasilci težko dihaajo ter končno omedlijo.

Pri požarih v kletih ali drugih zaprtih prostorih se tvorijo še drugi strupeni plini, ki povzročajo trenutno slabost ali trenutno omedlevico. Ako tega zunaj se nahajajoči gasilci ne opazijo, so v notranjosti se nahajajoči gasilci že lahko mrtvi. Ako nimamo v ta namen potrebnih priprav in moramo v zaprte prostore (radi reševanja ljudi), tedaj je pač treba pogosto zamenjati gasilca. Proti takim nezgodam pomaga le predhodno šolanje. Vidimo pa tudi, da je odgovornost poveljujočih gasilcev in vseh, ki v teh slučajjih izdajo odredbe, kaj velika.

Najbolj neprijetne so za poveljnika one nezgode, ki se pripete radi nepravilnega ravnanja z orodjem, katerih vzrok je pomanjkljivo šolanje in vežbanje.

Po »Landfeuer« Lj. M.

Gasilstvo v novem veku

(Konec.)

Glede drugega gasilskega orodja bi na kratko še omenili o lestvah: prvotno so uporabljali prav navadne, domače lestve, le da so klini bili dvojno dolgi, to pa zato, ker sta stala na vsakem klinu po dva moža — ena vrsta je podajala polne čebre vode na streho, druga je pa spravila prazne nazaj do vode. Take lestve so pozneje še na spodnjem koncu okovali, da jih je bilo možno bolj trdno zasidrati, in za lažjo postavitev so še ob gornjem koncu pritrtili oporne droge. Pravi napredek se pa tudi tu pozna šele v drugi po-

lovici XIX. stoletja, ko se pojavijo kljukaste, stikalne in mehanične lestve. Skoraj istočasno so se uvedle tudi rešilne priprave, tako rešilne cevi, rešilne vrvi, rešilni prti in kaj še vse.

Parne brizgalne so se udomačile v gasilskih edinicah razmeroma pozno; izvzemši Berlina in Hamburga ne najdemo v srednji Evropi do 1878 skoraj nikjer takšnih. Šele pomladi 1878 si je nabavil Dunaj parno brizgalno, ki je stopila prvič v akcijo 5. julija istega leta. Graški gasilci (poklicni) so takšno dobili leta 1891., za tem se pa pojavljajo tudi v prostovoljnih gasilskih edinicah vedno česče — ker so jih med tem že izpopolnili, pa tudi olajšali.

Razmeroma pozno (v primeru z Nemčijo) so se začela razvijati pri nas in v naši bližini prostovoljna gasilna društva. Prvo tako je bila na Jožefovo 1865 ustanovljeno v Gradcu, temu je sledila že četrta leta poslej Radgona in tri leta nato Leoben in Bruck. V Sloveniji so bila ustanovljena prva društva leta 1870., in sicer v spomladi v Ljubljani, 3. marca v Ptujju in 25. avgusta v Laškem. V Ljubljani se je snovala že sedem let prej gasilska organizacija in je bil tedanji Južni Sokol pripravljen prevzeti gasilske posle, vendar do ustanovitve gasilnega društva oziroma gasilnega odseka v Sokolu ni prišlo, čemur so bile krive v glavnem politične intrige. Leta 1871. je bilo na našem ozemlju ustanovljenih šest novih društev, in sicer: Maribor* (17./3.), Ljutomer (1./7.), Celje (1./10.), Krško, Trbovlje, Metlika, 1872 so sledili Rogatec, Vič, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica in Radeče, 1873 Konjice, Dolnja Lendava in Prebold, itd. itd.

Čim več je bilo v bivših avstrijskih kronovinah gasilnih društev, tim bolj se je čutila potreba, da se gotove splošno-gasilске zadeve obravnavajo in rešujejo na skupnih forumih, skupščinah. To spoznanje je rodilo najprej deželne gasilske dneve, tako zvane »Feuerwehrtage«, že kmalu pa se je pojavila težnja, ustanoviti v okviru dežel višjo organizacijo, deželno zvezo gasilnih društev. Tako zvezo je ustanovilo n. pr. leta 1869. za Koroško 13 takratnih gasilnih društev in jo imenovalo »Verband der freiwilligen Feuerwehren in Kärnten«, naslednje leto (1870) se je od 17 takrat na Štajerskem obstoječih gasilnih društev udeležilo 10. ustanovne skupščine štajerske deželne zveze (»Steiermärkischer Landes-Feuerwehr-Verband«), šele leta 1888. pa je bila ustanovljena bivša (nemška) kranjska deželna zveza (»Krainischer Landes-Feuerwehr-Verband«). V okviru teh deželnih zvez so se pozneje (na Štajerskem leta 1887.) začele ustanavljati okrajne organizacije, ki so štele vsaj po 4 društva; na južnoštajerskih tleh so bile prva leta (od 21 na celem Štajerskem) samo tri take okrajne zveze, (mariborska 4 društva, ptujjska 4 društva, celjska 11 društev), razen tega pa je bilo še eno društvo (Slovenjgradec), ki ni bilo udeljeno nikamor, in pa 15 društev, ki se niso priključila štajerski zvezi (Dornava, Fram, Ormož, Vitanje, Žalec, Mozirje, Rečica, Ljubno, Gornji grad, Loka, Kozje, Sevnica, Šoštanj, Marenberg in Vuhred).

Na Češkem se je razvila deželna zveza iz okrajnih zvez, ki so tam obstojale že pred l. 1870. Na skupščini gasilnih društev v Karlovih Varih 1872 se je sklenilo, osnovati za kraljevino Češko deželno zvezo in so tudi izvolili pripravljalni odbor, deželna zveza pa je bila ustanovljena šele šest let pozneje, in sicer v dveh sekcijah, češki in nemški. Leta 1891. se je iz te deželne zveze izločila češka skupina in ustanovila svojo Zvezo.

Potreba po neki skupni vezi teh deželnih zvez se je čutila in pojavila že leta 1878. in so delegati nekaterih deželnih zvez na skupščini v Lincu ob Do-

* Mariborsko društvo ni bilo ustanovljeno šele 1873, kakor pomotoma pravi koledar, temveč že 1871!

navi sklenili delati na to, da se stvari državna gasilska organizacija. V tem pravcu naj bi delovali avstrijski gasilski dnevi, kojih prvi je bil 7. septembra 1880 v Gradcu. Na tem se je tudi izvolil nek centralni odbor (»Ständiger österr. Feuerwehr-Ausschuss«), ki naj bi zastopal skupne interese in pripravljajl važno gradivo za gasilske dneve. Toda šele 2. decembra 1900 je bila na Dunaju končno ustanovljena avstrijska gasilska zveza (»Österreichischer Feuerwehr-Reichsverband«), ki je zastopala gasilske interese na zunaj in ji je bilo poverjeno vrhovno vodstvo gasilstva; imela je 31. decembra 1901 organiziranih 5651 društev.

V isto dobo, kakor ustanavljanje (nemških) deželnih (okrajnih) gasilskih zvez spada tudi ustanovitev Slovenske Gasilske Zveze. Kako pa se je to izvršilo in kakšen je bil razvoj zveze v teku desetletij, o tem razpravljati ni bilo predvideno v okviru te razprave, ker bi to tvorilo članek za se. Zato s tem zaključujem ta pregled zgodovine gasilstva — dodajem tu le še tabelaričen pregled ustanavljanja gasilnih društev v Sloveniji po bivših deželah in letih do izbruha svetovne vojne.

Leto	Na bivšem Stajerskem	Na bivšem Kranjskem	Na našem delu Koroške	Prekmurje	V Sloveniji skupaj	Leto	Na bivšem Stajerskem	Na bivšem Kranjskem	Na našem delu Koroške	Prekmurje	V Sloveniji skupaj
1870	2	1	—	—	3	1893	10	6	—	1	17
1871	4	2	—	—	6	1894	2	5	—	2	9
1872	3	2	—	—	5	1895	1	3	—	1	5
1873	2	—	—	1	3	1896	2	3	—	—	5
1874	2	1	—	—	3	1897	2	7	—	1	10
1875	3	—	1	—	4	1898	—	11	2	2	15
1876	1	2	—	—	3	1899	2	7	—	—	9
1877	2	—	—	—	2	1900	4	7	—	—	11
1878	1	3	1	—	5	1901	1	9	—	—	10
1879	3	4	—	—	7	1902	2	5	—	1	8
1880	3	1	—	—	4	1903	6	2	—	—	8
1881	3	3	—	—	6	1904	11	3	—	—	14
1882	7	7	—	—	14	1905	4	9	—	—	13
1883	3	4	—	1	8	1906	3	7	—	—	10
1884	—	5	—	—	5	1907	3	9	—	—	12
1885	1	5	—	—	6	1908	5	18	—	1	24
1886	6	1	1	—	8	1909	3	7	—	—	10
1887	6	1	—	—	7	1910	4	6	—	1	11
1888	4	8	—	—	12	1911	2	9	—	—	11
1889	—	1	—	—	1	1912	5	13	—	—	18
1890	4	5	—	2	11	1913	4	3	—	—	7
1891	—	1	1	—	2	1914	1	4	—	—	5
1892	5	3	—	3	11						
							142	213	6	17	378

Zlet gasilske župe ptujskega sreza v Ptuj v dneh 14. in 15. avgusta

Vodstvo gasilske župe si je stavilo že na svoji skupščini meseca februarja t. l. nalogo, da priredi v teku leta zlet v Ptuj, to še tembolj, ker je slavila letos četa mesta Ptuj svojo 65 letnico, kot najstarejša četa župe in zajednice sploh. Župno starešinstvo pa je hotelo v teh dneh polagati javno račune o svojem delu. Po naročilu gasilske župe sta obiskala tov. Močnik iz Ptuja in Veselko iz Središča vaje pri prostovoljni gasilski četi v Ljubljani, ki jo je vodil tov. Stanko Pristovšek. Oba sta potem vsak v svojem delu župe izvežbala voditelje čet. Pridno vrvenje pri četah je pričalo, da se čete resno pripravljajo za zlet. Tu si videl vaditi vaje s sekiricami, tam so zopet vežbali člani ter priučevali vojaška eksercirna povelja. Tako so se bližali dnevi zleta. Zletna pisarna, ki jo je vodil neumorni tov. Pichler, je dovršila ogromno delo in ob točni predpripravi ter brez strahu zrla na dan zleta. Zadnji dnevi pred zletom so legli kot težka mora ne le na srca pripravljalnega odbora, temveč vse čete so z nekim strahom zrle na 14. in 15. avgust. Že nekaj dni prej je kazalo nebo neprijazno lice in so pravili vsi vremenski preroki, da bo deževalo. Obupal je celo tov. Pichler, ki je nekje iztaknil koledar, v katerem so napovedali solnčno »Veliko gospojnico«.

Prišel je 14. avgust. Nebo prepreženo z oblaki. Na veseličnem prostoru so delale pridne roke, na Tyrševem trgu so postavljali oltar za službo božjo in pripravljali prostor za nastop članstva.

Padejo prve kaplje. Vlije se! Nastane vihar! Vedno bolj in bolj dežuje! V viharju in dežju se strahoma podamo na kolodvor k sprejemu prvih gostov.

Podstarešina Cerer in tajnik Pristovšek sta napovedala svoj prihod za prve ure popoldne. 17. ura je, a jih še ni! Ali sta se prestrašila dežja — ko je gasilec vendar prijatelj vode?

Na kolodvoru! Vlak prihaja! Godbi zapovemo, da ne sme igrati, dokler ne vidi prvega gasilca-gosta. A že jih je zagledal kapelnik, polno jih je pri oknih. Veselo zadonijo zvoki bukofske godbe.

Sledi veselo pozdravljanje s tovariši iz Ljubljane in drugih krajev. Potolajijo nas tudi, da sta se tov. Cerer in Pristovšek odpeljala iz Ljubljane. Bog znaj, kje ju vodi pot? Hitro smo formirali čete ter z dvema godbama na čelu, z vlakom je prišla tudi mariborska godba »Drava«, smo jo bolj veselo mahnilo v gasilski dom ptujske čete. Nehalo je celo deževati in vremenski preroki so zrli tja v različne kote ter tuhtali, kaj da bo.

Začeli smo se pripravljati za sprejem pokrovitelja pomočnika bana g. dr. Pirkmajerja, ki je najavil svoj prihod za 20. uro zvečer.

Pred mestno hišo smo postavili častno četo ptujskih gasilcev. K sprejemu se je zbralo zajednično in župno starešinstvo, sreski in mestni načelnik, komandant mesta in polno odličnikov. Točno ob določenem času je prispel pokrovitelj. Po kratkem pozdravu si je ogledal častno četo, ki mu jo je predstavil poveljnik čete. Četo je pozdravil g. pomočnik bana s krepkim »Pomoz Bog, gasilci!«

G. pomočnika bana je pozdravila še v prav izbranih besedah učenka Breznik, hčerka domačega poveljnika ter podala gospej podbanovi lep šopek

svežih cvetk. Po sprejemu so se podali gostje na balkon mestne hiše, kjer so pričakali bakljado gasilcev.

K tej so se zbrale poleg ptujske vse okoliške čete. Z godbo »Dravo« na čelu se je formirala imponantna bakljada, kakršno je pač Ptuj malokdaj videl. Pred mestno hišo, častnim predsednikom tov. Steudtejem, ki je obhajal tokrat tudi svoj 65 letni jubilej kot gasilec in proštijo, se je bakljada ustavila in zaigrala podoknico.

Medtem so se začeli zbirati gostje v »Društvenem domu«, da na prav domač način proslave 65 letnico čete in počaste njenega še živečega soustanovitelja, častnega predsednika Steudteja. Po kratki akademiji je bila izpregovorjena marsikatera lepa beseda, ki je vzpodbujala člane k nadaljnjemu delu.

Ko se je razvil spored srede točno še v lepem vremenu, nas je prebudil na »Veliko mašo« hud naliv in vse je kazalo, da mu ne bo konca. A gasilci, ki kljubujejo v slučaju nesreče vsem elementom, se tega niso ustrašili. Že ob 6. uri zjutraj so v najhujšem nalivu vadili za popoldanski nastop. Počasi so prihajali gasilci iz vseh koncev in krajev. In ob 8. uri se nas je že zbralo lepo število k sprejemu na kolodvoru. Tukaj so se formirale v dežju čete ter smo radi naliva skrajšali obhod in smo odkorakali naravnost v prostrano proštijško cerkev, kjer je služil po lepem cerkvenem govoru g. prošt ob veliki asistenci svečano službo božjo, prepevalo pa je ob spremljevanju godbe prav ubrano pevsko društvo »Cecilija«. Po maši je blagoslovil g. prošt pred cerkvijo postavljeno gasilsko orodje.

Vkljub dežju se je zbralo gasilstvo in mnogo občinstva na Tyrševem trgu k slavnostnemu zborovanju. Starešina tov. Musek je pozdravil v izbranih besedah navzoče, se v zanosnih besedah spominjal blagopokojnega kralja Aleksandra I. in izrazil v imenu gasilstva kralju in domovini zvestobo in ljubezen. Za tem je še vzpodbudil navzoče gasilstvo v svojem govoru k ljubezni do bližnjega. Odtod so se razposlali brzozavni izrazi vdanosti kralju Petru II., pokrovitelju gasilstva princu Tomislavu ter regentu knezu Pavlu. Pozdravili smo brzozavno tudi ministra za telesno vzgojo, ki je že popoldne odzdravil zboru, želeč mu mnogo uspeha; pozdravili smo pa tudi savezno vodstvo in bolnega starešino tov. Turka, želeč mu skorajšnje okrevanje.

Spregovoril je za tem pokrovitelj g. pomočnik bana dr. Pirkmajer, ki je v lepih besedah orisal človekoljubno delo gasilstva ter čestital vsemu gasilstvu k njegovemu uspehu. Lepe besede je naslovil tudi gospod mestni načelnik na gasilstvo, pozdravljajoč ga v imenu mesta. Govore je zaključil tov. Cerer, ki je istočasno zastopal tudi gasilski savez, vabeč narod, da pošlje v naše vrste svoje sinove.

Po teh govorih je vse gasilstvo prav strumno defiliralo pred gosti.

Na nebu se je prikazalo solnce, obetajoč nam za popoldanski nastop lepše vreme.

Dočim so dosedanje točke veljale kot manifestacija za gasilsko idejo, je popoldanski nastop bil posvečen polaganju računa o enoletnem delu. Prostrani Tyršev trg so napolnile nepregledne množice. Ob določenj uri je prikorakala burno pozdravljena naša hrabra vojska. Kratka povelja in godba zaigra v čast kralju našo državno himno. Strumno izvajanje vaje vojske je izzvalo vihar odobravanja. Prepričani smo, da je nastop vojakov visoko povzdignil ljubezen naroda do svoje domovine, ki se čuti varno v okrilju naše

hrabre vojske. Premajhen je bil trg, da bi lahko nastopili vsi gasilci. Nehote se je moralo odstraniti gasilce, kajti prostor je bil premajhen. Vaje s sekiricami so ob spremljanju godbe izvajali gasilci strumno, da so lahko ponosni na svoj nastop. Po vajah je priredila gasilska četa Ptuj mokro vajo z vsem svojim orodjem.

Zaključila je gasilske dneve prav prijetna zabava na dvorišču gasilskega doma ptujske čete.

Vse prireditve so jasno pokazale, da se gasilstvo zaveda vseh svojih dolžnosti, ki mu jih nalaga gasilski zakon. Vsi prireditelji so storili svojo dolžnost in gre vsem sodelovalcem kakor vsem gasilcem prav preserčna hvala. Želimo le to, da bi hodilo gasilstvo po tej poti naprej.

Dopisi

Blagoslovitev Gasilskega doma na Štrekljencu, obč. Semič. Prostovoljna gasilska četa Štrekljavec v črnomeljski gasilski župi, ki je bila ustanovljena dne 27. januarja 1935, je že takoj po ustanovitvi pokazala voljo do dela in napredka v njenih vrstah.

Uspeh je pokazala tudi dne 20. avgusta t. l., ko je blagoslovila na svečan način svoj lastni dom. Tik banovinske ceste Črnomelj - Jugorje stoji lepa stavba. Ze sam stolp nam pove, da je to dom gasilcev, ki si ga je nadvse marljiva in požrtvovalna četa s težkim trudom postavila. Gasilska četa Štrekljavec je mlada in ji poleka komaj nekaj mesecev, pa so se že zbrali krepki, preprosti, a delavni možje in fantje in ustanovili prepotrebno gasilsko četo za severni del. obč. Semič.

Kmalu po poldnevu tega dneva so domači gasilci pričeli sprejemati pred gostilno Judnič na Štrekljencu gasilce okoliških čet. Povorka nad 200 gasilcev se je nato napolnila proti gasilskemu domu, da tam pričaka kumico in kuma ter častito duhovščino. Točno ob tretji uri sta prispela kumica gospa Katica Korenova, oblečena v belokranjski narodni noši, ter njen soprog Koren Peter, veletrgovec iz Črnomlja. Po deklamaciji dveh belo oblečenih deklic sta se vidno ginjena zahvalila in z mecensko roko obdarila otroka. Predsednik čete je nagovoril prišleca z dobrodošlico, nakar jima je izročil diplomi častnih članov prost. gasilske čete Štrekljavec. Nato je govoril gospod kaplan o pomenu blagoslovitve in gasilstva, nakar je bil dom blagoslovljen. Predsednik gas. čete se je v kratkih besedah zahvalil vsem navzočim, posebno pa botrici in botru ter častiti duhovščini za prijazen odziv. Župni starešina Šetinc Lojze je nagovoril mlado četo in jo vzpodbujal, da tudi v bodoče ostane v delu dosledna. V lepih in kratkih besedah je spregovoril še kum, ki je želel mladi četi najlepše uspehe.

Vsi predgovorniki so navzoče pozivali, naj se spomnijo najvišjega zaščitnika gasilcev, pok. vladarja Njeg. Vel. Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Njegovemu spomnu so zaklicali vsi navzočni trikratni Slava! in Nj. Vel. kralju Petru II. trikratni Živijo!

Po svečanem obredu se je na prostem vršila velika gasilska veselica.

Gasilska četa Štrekljavec, le tako naprej po začrtani poti z delom do napredka in da bi se danes leto zopet videli ter blagoslovili vsaj motorno brigadno!

Prostovoljna gasilska četa Talčji vrh, župa Črnomelj. V nedeljo, 21. julija t. l. je bilo pri nas živahno — vse v zastavah in slavolokih. Gasilska četa je blagoslavljala gasilski dom pod pokroviteljstvom starešine župe tov. Šetino Lojzetom.

Na predvečer so domači fantje pod vodstvom pevovodje g. Martelanca zapeli podoknico kumu in kumici, nakar je imel tov. starešina župe kot pokrovitelj lep govor kumici in kumu.

Drugi dan, v nedeljo, 21. julija, so bile izročene krasne diplome kumu in kumici. Že dopoldan so se začele zbirati množice od blizu in daleč okrog gasilskega doma, ki je bil lepo okrašen. Popoldne ob 1/215. uri so se začeli zbirati gasilci. Okoli 80 uniformiranih gasilcev, članov bližnjih čet in črnomeljska četa s svojim praporom se je udeležilo blagoslovitve.

Ob 15. uri je tov. predsednik Repuš Matija pozdravil navzoče goste gasilce, ki so se udeležili blagoslovitve, župnega starešino tov. Šetino Lojzeta, kumico in kuma in častito duhovščino.

Gospod dekan je imel lep govor o gasilskih domovih, nato je povzel besedo tov. starešina župe. Uvodoma je pozdravil Nj. Vel. kralja Petra II., nakar je godba zaigrala državno himno, nadalje je poročal o delovanju in požrtvovalnosti gasilcev, gasilskih domovih, kakor tudi o gasilskem prazniku, ki bo vsem četam ostal v trajnem spominu. Obenem je omenil domačo četo, ki si je v kratkem času svojega obstoja in v težkem času postavila tako ličen dom.

Nato je gospod dekan blagoslovil dom.

Po blagoslovu se je razvila presrečna zabava.

Nekaj opomb k poveljevanju.

Kako skrajni čas je, da izidejo eksercirna pravila za gasilce, ali da se izvrše poveljniški tečaji in izpiti, sem se uveril na neki prireditvi, kjer je sodelovalo pet gasilskih čet.

Prvi pogoj za prireditev z večjim sporedom, kjer nastopa več čet, bi moral biti, da se vsa stvar izvrši po naprej določenem programu, ki naj ga izdela četa prirediteljica v dveh izvodih, katerih enega naj bi poslala svoji župi, da bi lahko župni funkcionar, ki je navzoč, vso stvar nadziral. Zelo mučno je namreč, če se poveljniki na licu mesta pripravajo, kdo bo vodil četo. Da tako stvar publika hitro opazi, je umljivo in da ne naredi najboljšega vtiska, je jasno. Vsi navzočni poveljniki bi se morali brezpogojno pokoravati župnemu starešini ali od starešinstva določenemu funkcionarju.

Ker je neki poveljnik vztrajal na tem, da vsak poveljnik vodi svojo četo k defileju, se je tudi tako izvršilo — toda — kako?!

Poveljnik prve čete ni vzdržal pravilne oddaljenosti za godbo. Četa ji je sledila že po dveh korakih, poveljniku pa so hodili skoraj po petah. Ostali poveljniki so korakali prav po nasprotni strani, kakor je bil pozdrav. Ker vojaška eksercirna pravila točno določajo mesta poveljnikom pri defilaciji, naj se mi oprostijo, da podam tu nekaj pojasnil.

Po členu 777. eksercirnih pravil koraka godba deset korakov pred prvo četo. Pet korakov za godbo koraka poveljnik in zopet pet korakov za poveljnikom četa. Drugi poveljnik koraka pet korakov za prvo četo in zopet njegova četa pet korakov za njim. Tako seveda tudi naprej.

Ako so čete formirane v četne kolone in jih vodi župni ali zajednični funkcionar, korakajo četni poveljniki pri prvem četverstopu na tisti strani, kjer se izvrši pozdrav, to je na levo ali desno, ne pa da so na nasprotni strani in gledajo skozi vrste kakor skozi glavnik.

* * *

Dodatno k mojemu članku v sedmi številki »Gasilca« naj pripomnim, da tudi člani nadzornih odborov, tako v četi, v župi, zajednici kot savezu niso kot člani nadzornega odbora častniki, ker jih § 54. pravil gasilske službe med častniki ne omenja. Ako je četni častnik ali podčastnik obenem član nadzornega odbora v župi, nosi torej čin, ki mu pripada v četi. Prav tako ne more biti član nadzornega odbora obenem član upravnega odbora, kar je razvidno iz § 74. — 2. odstavek.

Zato se naj vsi, ki se nanovo uniformirajo, točno drže pravil in predpisov, da ne bo pozneje nepotrebnega razburjanja.

Burkelc Leopold.

Opomba uredništva: Eksercirna povelja so izšla v zadnji lanski in prvih dveh številkah letošnjega »Gasilca«.

Lep poslovilni večer tajniku prostovoljne gasilske čete Bistrica pri Rušah. Ob priliki poslovilnega večera tov. Kocijančiča Franca sta se tov. Krejči Anton, predsednik, in Glaser četni poveljnik in župni odbornik, v lepih besedah poslovila od tajnika tov. Kocijančiča, trgovca na Bezini. Orisala sta njegovo požrtvovalno in pošteno delo, kar se tiče tajništva in ideje za dobrobit gasilstva in se mu zahvalila za njegov trud ter mu želela najlepšega uspeha na mestu, kamor je namenjen.

Istotako se je v lepih besedah poslovil predsednik nadzornega odbora tov. A. Dobnik.

V lepem številu so se udeležili poslovilnega večera člani, kakor tudi naraščajniki, ki jim je bil ustanovitelj. Izkazali so mu zahvalo ter izročili šopek rož. S solzami v očeh so se naraščajniki poslavljali od svojega vzgojitelja-vodnika.

Enako se je v lepih besedah v imenu vseh članov poslovila dolgoletna članica gdč. Lipnik Marija ter orisala požrtvovalno delo tajnika za četo in mu nato izročila šopek rož.

Konec večera ni bilo nobeno oko suho, kajti težko so se tovariši gasilci poslovili od svojega tajnika in tovariša.

Književne vesti

Janez Furlan: **Sodobna gasilska služba.** Ljubljana 1935. 184 strani. Din 60—.

Pred nekoliko dnevi je končno izšla že dolgo obetana in od nekaterih težko pričakovana Furlanova gasilska knjiga. V uvodu ugotavlja pisatelj, da smo sličnega priročnika v našem jeziku zelo pogrešali in da mora gasilec, ako hoče uspešno vršiti svojo službo, poznati vsaj osnovne pojme gasilske službe, zlasti pa dobro orodje in opremo; da to vrzel izpolni, to je prvi namen knjige. Prvi članek je namenjen zgodovinskemu pregledu, v katerem nahajamo mnogo novega, vendar pogrešamo izrabo člankov, ki so glede tega že izšli v *Gasilcu*. Prepovršno se nam zdi obdelano naslednje poglavje o Gasilski službi, zato pa preobširno samo za večja mesta v poštevh prihajajoče poglavje o požarnih prijavnih napravah. Mnogo pažnje je posvetil pisatelj orodju, zlasti cevem, motorki in lestvam, nadalje maskam in aparatom za oživljanje, kakor tudi požarom v elektrarnah in gledališčih. Prav na mestu je tudi beseda o zavarovanju, zaključuje pa serijo gasilskih predpisov slovensko-nemški slovarček, ki ga posebno z veseljem pozdravljamo želeč, da bi mu sledil še nemško-slovenski.

V celoti je knjiga kljub nekaterim malenkostim, ki bi si jih morda želeli drugače, bolj za podeželje — izborna in prvovrsten pripomoček za vse gasilce, da izpopolnijo svoje znanje v korist stvari. Zato nje nabavo vsem četam kakor poedincem najtopleje priporočamo.

J. Mravljak.

UČITELJSKA TISKARNA reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6

tiska vse za Vas, i. s.: društveno glasilo, tiskovine, pisemski papir, vabila, posetnice, letake, lepake, cenike, kataloge in še mnogo drugega

KNJIGARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6
MARIBOR, PALAČA BAN. HRANILNICE

ima bogato zalogo leposlovnih in strokovnih knjig za Vaše knjižnice in za Vašo osebno uporabo. Poleg slovenskih knjig ima tudi zalogo drugih slovanskih, francoskih, angleških in nemških knjig. — Revije, časopisi, znanstveni listi. — Velika zaloga slik.

Pišite po kataloge in cenike!

Konrad Rosenbauer & drug

priporoča prvovrstne najmodernejše
motorne brizgalne

od 5 do 90 KS, 300 do 2500 litrov vode
na minuto in 30 atmosfer, prenosne
dvo- in štirikolesne.

Avtomobilske brizgalne

vseh vrst.

Avtomobile s tanki

za škropljenje cest in gašenje ognja.

Avtomobile in vozove za moštvo.

Kletne sesaljke.

Posebne sesaljke,

ki dvigajo vodo iz globine.

Cevi konopljene

običajne in gumirane. Tovarniško vezanje istih.

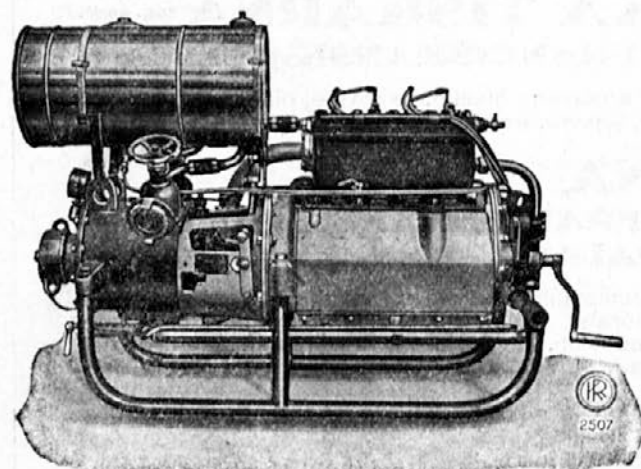
Lestve

vseh vrst. Za osebno opremo čelade, pasove, piščalke itd.

Plinske maske.

Spojke, predhodnike, različne ročnike in ustnike, razdelnice.
Vsa izdelava najnovejšega sistema.

Ponudbe in pojasnila, kakor poset so vsak čas na razpolago.
Cene solidne.

Dvocilndrska

motorna brizgalnica,
model 1929, 18/20 HP.,
pritisk do 16 atmosfer.
Hladilnik novega siste-
ma, ogrevanje črpalke
s toplo čisto vodo.